

Motion

1976/77:1452

av herrar Hagel och Lövenborg

med anledning av propositionen 1976/77:74 om inriktningen av säkerhetspolitiken och totalförsvarets fortsatta utveckling

Statsministern har i den ovannämnda propositionen utvecklat ett säkerhetspolitiskt resonemang där det framhålls att vårt lands neutralitetspolitik ökar våra möjligheter att i olika sammanhang verka för en fredligare och bättre värld. Det heter vidare: "Den omständigheten att Sverige under en lång tid har kunnat hålla sig utanför krig har bidragit till att fast förankra denna politik hos det svenska folket."

Vi är överens om denna bedömning. En konsekvent svensk neutralitetspolitik kräver ständigt nya initiativ för att främja fred och avspänning och för att skapa sådana förhållanden att militärapparaten storlek och kostnadskrävande struktur inte kan tillmätas någon avgörande betydelse för vårt lands säkerhet.

Sverige är en småstat. De geografiska och andra faktorer som har hjälpt vårt land att hålla sig utanför två världskrig har inte på något sätt avgörande förändrats, trots att vi nu lever i kärnvapnens och raketernas period på det krigstekniska området. Sverige kan inte bli någon avgörande krigsskådeplats i ett eventuellt nytt krig, men det måste vara av vitalt intresse för oss att vidta alla åtgärder för att skapa garantier till skydd för vårt oberoende och vår nationella frihet i ett skärpt läge.

Den europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen i Helsingfors 1975 uttryckte en gemensam politisk vilja att "göra avspänningen till en såväl oavbruten som allt mer livsduglig och allsidig process".

Det står emellertid klart att Helsingforskonferensen bara var ett steg på vägen i strävandena att åstadkomma säkerhet och avspänning. En stabil trygghet ligger ännu långt borta. Ömsesidig misstro som fötts under varma och kalla krig lever ännu kvar. Det finns krafter i rörelse som gör allt för att torpedera konferensens resultat och för att skärpa motsättningar och krigsrisker.

I Europa finns två militärblock bestående av NATO-länderna och Warszawapaktens stater. Sverige har trots alla påtryckningar bevarat sin alliansfrihet. Detta faktum bör utnyttjas i ännu högre grad.

I regeringspropositionen 1976/77:74 säger statsministern: "Den svenska neutralitetspolitiken är inte internationellt garanterad eller fastslagen i traktat. Sverige har själv valt och utformat sin säkerhetspolitiska linje. Dennes trovärdighet är således inte avhängig av internationella garantier."

Arbetarpartiet kommunisterna anser att det nu bör vara dags för Sverige att kräva garantier från de båda militärblocken för att skapa ökad trygghet. Sverige ligger i nära anslutning till länder som är inlemmade i något av de två militärblocken. För vårt land måste det vara av ett obestridligt värde om man kunde få garantier där man från båda blockens sida förpliktar sig att avstå från varje försök att nu eller i framtiden kränka Sveriges neutralitet och nationella självständighet, att förbinda sig gentemot Sverige icke använda våld eller hot om våld och på allt sätt respektera vår suveränitet även i en annorlunda och mera skärpt internationell situation.

Från finsk sida har man återigen aktualiserat frågan om att proklamera Norden som en kärnvapenfri zon. Också detta vore ett bidrag i fredens och avspänningens intresse. Alla de nordiska länderna skulle vinna på en sådan överenskommelse, och vi föreslår därför att den svenska regeringen tar initiativ till överläggningar i detta syfte. Två av de nordiska länderna, Danmark och Norge, är visserligen medlemmar i NATO, men detta kan knappast innebära något hinder för samordnade överläggningar med övriga nordiska stater.

Med hänvisning till det anförda föreslås

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla att garantier erhålls från NATO och Warszawapakten i det syfte som avses i motionen,
2. att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla om initiativ till samnordiska överläggningar i syfte att proklamera Norden som en kärnvapenfri zon.

Stockholm den 23 mars 1977

ROLF HAGEL (-)

ALF LÖVENBORG (-)